

До
Председателя на научно жури,
определено със Заповед №РД-22-1463/22.07.2026 г.
ул. „Цар Асен“ №24
4000 Пловдив

СТАНОВИЩЕ

от проф. Момчил Стефанов Мавров, дп
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6 Право,
Професор във Факултет по обществено здраве, Медицински университет, гр. София

Относно: дисертационен труд на тема „Съсловните организации в българското здравеопазване“ с автор Хари Харутюн Ховагимян за придобиване на ОНС „Доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Административно право и административен процес“ към катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, с научен ръководител доц. д-р Константин Пехливанов.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ №РД-22-1463 от 22.07.2026 г. съм определен за външен член на научно жури в процедура за защита на ОНС „Доктор“ по област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Административно право и административен процес“. По решение на научното жури ми е възложено да предоставя становище в настоящата процедура.

1. Кратка информация за докторанта

Хари Ховагимян притежава богат интердисциплинарен профил и значителна академична подготовка, съчетаваща висше образование по дентална медицина, право, здравен мениджмънт и икономика. Неговата професионална реализация обхваща дългогодишна практика като лекар по дентална медицина и управител на лечебно заведение, управленски опит в други сектори, както и дейност като преподавател по правни дисциплини, адвокатски сътрудник и съдебно вещо лице. Тази широка теоретична и практическа основа му осигурява задълбочена експертиза за успешното провеждане на научни изследвания в сферата на публичноправните науки и здравното управление.

2. Общи бележки по представените материали

Във връзка с допустимостта на процедурата Хари Ховагимян е представил всички необходими документи. Представеният автореферат правилно отразява структурата на дисертацията и излага основните приноси на извършеното изследване. Същият е преведен на традиционно използвания в професионалното направление английски език. Освен дисертационния си труд, докторантът допълнително е представил 3 публикации, с което минималните национални изисквания са изпълнени. Научните разработки са пряко свързани с предмета на дисертацията и отразяват ключови аспекти от отделните ѝ глави.

След като се запознах с представените материали по процедурата приемам, че докторантът покрива минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“.

3. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от **212 страници** и включва *увод, четири глави, научни приноси, заключение и библиография*. Трудът има приносно значение за българската правна доктрина, защото представлява първото по рода си задълбочено изследване, посветено на правния статут, компетентността и актовете на съсловните организации в здравеопазването в Република България.

Изследването е изключително актуално, особено в условията на интензивно дигитализиране на здравеопазването, въвеждане на националната здравноинформационна система, навлизането на изкуствения интелект и необходимостта от стриктно гарантиране на пациентската безопасност и защитата на личните данни. Авторът успешно преодолява съществуващите нормативни празноти и противоречия в практиката, като формулира ценни *de lege ferenda* предложения за усъвършенстване на законодателството.

Структурата на труда се отличава с последователност, която позволява прецизно обхващане на многопластовата дейност на съсловните организации, регламентирана в редица специални закони. Изложението е систематизирано и позволява последователен преход между теоретичните постановки, анализа на действащото право и критичната оценка на правната действителност.

В увода на дисертацията авторът убедително обосновава актуалността и значимостта на избраната тема, като прецизно дефинира неговия обект, предмет, цел и конкретни задачи. В подкрепа на основната цел докторантът прилага синергична методология, съчетаваща нормативен, исторически и сравнителноправен анализ, изследване на съдебната практика и самостоятелно емпирично проучване сред медицински специалисти.

В **глава първа** на дисертационния труд докторантът проследява историческото развитие на изследваната материя и изгражда концепцията за съсловните организации като самостоятелен вид публичноправни корпорации със задължително членство, упражняващи делегирани публични функции. Приносен момент е умелото съчетаване на теоретичен анализ с исторически контекст, което е от особено значение за обосноваването от автора теза, че правният режим на съсловните организации се определя императивно от специалните закони, а не от общите правила по ЗЮЛНЦ.

Специално внимание е отделено на конституционноправната рамка и историческото значение на задължителното членство през призмата на съдебната практика. Основен

приносен момент на главата е извеждането и систематизирането на съществените белези на разглежданите организации, с което те прецизно се разграничават както от държавната администрация, така и от класическите частноправни сдружения.

Глава втора е посветена на детайлния административноправен анализ на публичноправните правомощия, възложени със закон на съсловните организации в българското здравеопазване. В нея докторантът подлага на системен преглед ключовите функционални направления – воденето на професионалните регистри и конститутивния характер на членството, осъществяването на дисциплинарна дейност, реализирането на етичната отговорност и съсловната деонтология, организирането и контрола върху продължаващото обучение, участието в договарянето на НРД с НЗОК, както и оперативната интеграция в НЗИС. Основните научни резултати и приноси в тази част от труда се изразява в доказването на преобладаващо публичноправния характер на възложените функции, които се упражняват въз основа на законова делегация в обществен интерес. Авторът аргументира конститутивния характер на вписването в регистрите като законов филтър за легитимно упражняване на професията, изяснява характера на дисциплинарните и етичните производства и обосновава продължаващото обучение като публичноправно задължение за ограничаване на медицинските грешки.

Глава трета заема централно място в дисертационния труд, като подлага на задълбочен правен анализ понятието, правната рамка, класификацията и съдебния контрол върху актовете на съсловните организации. В нея авторът предлага авторово определение на понятието „съсловен акт“ и изгражда цялостна систематизация на актовете според техните правни последици. Специално внимание е отделено на разграничението между актовете на съсловните организации и подзаконовите нормативни актове. Представен е сравнителноправен анализ с европейските модели, обсъдено е и засиленото влияние на правото на Европейския съюз. Върху тази основа се изграждат и основните приносни резултати в изследването. С подчертано значение е изведеното от съдебната практика разбиране, че достъпът до съдебен контрол се определя от реалните правни последици на акта и неговото външно действие, а не от формалната му квалификация или наименование. Посочената теза има изключителна стойност за труда, тъй като предлага ясен юридически критерий за диференциран съдебен контрол и за гарантиране на правната сигурност.

Глава четвърта изследва съвременните предизвикателства пред съсловните организации, свързани с дигитализацията на здравеопазването. В нея авторът подлага на задълбочен анализ функционирането на НЗИС, прилагането на електронната идентичност, правните гаранции при обработката на чувствителни здравни данни и възможностите за навлизане на системи с ИИ при осъществяването на етичен и административен контрол. Изложението е надградено със самостоятелно емпирично анкетно проучване сред 222 медицински специалисти, което разкрива сериозни структурни и управленски дефицити, ниска прозрачност, криза на доверие и разминаване между нормативния модел и практическото функциониране на съсловните организации в българското здравеопазване. Въз основа на анализа на действащата рамка, на разглежданата съдебна практика и на емпиричните резултати от проучването, докторантът формулира цялостен и приносен набор от предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на правната уредба.

В края на труда си докторантът обособява самостоятелна част, в която систематизира и формулира научно-приложните резултати от цялостния си дисертационен труд. Подобен

структурен подход заслужава висока оценка, тъй като придава логическа завършеност на изследването и откроява по категоричен начин приносния характер на постигнатите научни резултати. В тази част са изведени фундаменталните изводи от труда и са формулирани предложенията за осъвременяване на действащото законодателство. От своя страна, заключението на дисертационния труд дава обобщена оценка на разгледаната материя, като успешно синтезира основните изводи, потвърждава поставената цел и доказва значението на защитената от автора теза.

Считам, че представеният дисертационен труд на тема „Съсловните организации в българското здравеопазване“ притежава висока стойност, отличава се с оригиналност и системност на анализа, като отговаря напълно на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Останалите научни публикации на Хари Ховагимян се отличават със същата научна стойност и оригинален подход, съчетаващи ясна формулировка на изследваните въпроси, задълбочен анализ и конкретни предложения за подобряване на нормативната уредба.

С оглед на бъдещото популяризиране и публикуване на научния труд горещо препоръчвам на автора систематизираното изложение на места да се разгърне в по-гладък аналитичен текст, графично представените резултати от анкетното изследване да се интегрират с по-задълбочен теоретичен коментар.

За постигането на по-висока прецизност на научното изследване би било полезно цитираните нормативни актове и тяхната терминология да бъдат стриктно съобразени с действащата нормативната уредба, в това число да се преразгледа позоваването на интернет ресурси с несигурна достоверност.

Препоръчвам на докторанта да продължи научните си изследвания в областта и да публикува дисертационния си труд, предвид неговата безспорна научно-приложна стойност за дейността на съсловните организации.

4. Заключение

С оглед на гореизложеното и предвид законовите изисквания, убедено давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди ОНС „Доктор“ на Хари Харутюн Ховагимян в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Административно право и административен процес“ в ПУ „Паисий Хилендарски“.

30 септември 2026 г.

ПРОФ. МОМЧИЛ МАВРОВ, ДП